

Els Balcans i Catalunya

written by Pol Esport | 24 de setembre de 2024

“Els catalans sereu sempre benvinguts a Sèrbia”. Aquesta és una frase de la conversa amb en Marko, pintor i lluitador de l’MMA serbi, mentre per a esmorzar menjàvem un entrepà de salsitxes i una cervesa a la petita ciutat de Doboj de la República Srpska. Pels qui no la coneixeu, aquesta república és una de les dues entitats polítiques que formen actualment la Federació de Bòsnia i Hercegovina, els soldats de la qual van cometre el genocidi de Srebrenica el juliol del 1995, quan van assassinar més de vuit mil musulmans.

Abans d’emprendre el viatge per carretera cap als Balcans aquest estiu, tenia clar que, en entrar a Sèrbia, la meva condició de català era millor no anunciar-la obertament al primer vianant que em creués pels carrers de Belgrad. Essent coneixedor de la simpatia sèrbia cap a Espanya per no reconèixer Kosovo, i dels recents enfrontaments l’estiu passat a la frontera de Sèrbia amb Kosovo, vaig pensar que no era la millor idea. La meva perspectiva va començar a corregir-se quan la primera nit a Belgrad un cambrer ens va preguntar als meus amics i a mi: “D’on sou?” Ràpidament, vaig afanyar-me a respondre que érem de Barcelona per evitar mullar-me sobre la meva nacionalitat. Però encara no havia acabat de respondre del tot, quan el cambrer ja ens havia preguntat si érem catalans o espanyols. Mirant de reüll els seus tatuatges de *hooligan* de l’Estrella Roja, li vaig manifestar la meva reticència a parlar sobre nacionalismes als Balcans per tot el que s’havia esdevingut en les darreres dècades en aquells indrets. La nostra sorpresa va ser majúscula quan aquell cambrer amb aspecte d’exmilitar ens va contestar de forma rotunda: “Catalunya i Kosovo no tenen res a veure”. Per aquell cambrer, i per tot allò que he contrastat en el decurs del meu viatge a Sèrbia, els catalans som vistos com els serbis que viuen repudiats pels musulmans a Kosovo. O també com aquells

que viuen a Bòsnia i Hercegovina dins de la República de Srpska.

El cas de Kosovo té similituds amb Catalunya. Era un territori de població sèrbia que van començar a colonitzar els albanesos després de la Segona Guerra Mundial. Tot plegat, amb la complicitat de Tito amb Turquia per evitar conflictes ètnics amb els musulmans de la regió. Entre el 1961 i el 1981, la població albanesa es va pràcticament duplicar com a resultat de les altes taxes de natalitat i de la immigració il·legal des de l'Albània comunista. Aquí no puc evitar recordar la cèlebre frase d'en Bumedian, president d'Algèria, en el discurs el 1974 davant els representants de les Nacions Unides: "Serà el ventre de les nostres dones allò que ens doni la victòria".

Segons la perspectiva sèrbia, Catalunya ha estat colonitzada pels espanyols com ho va ser Kosovo pels albanesos musulmans. Tot i la gratitud amb Espanya per no reconèixer Kosovo, en Marko i diversos serbis, em van transmetre que saben distingir entre els interessos polítics espanyols pel cas català i basc i la realitat ètnica i històrica de Catalunya. Encara més, molts d'ells em van animar a perseverar en la lluita nacionalista catalana. Per tant, puc dir que a Sèrbia podem trobar amics i aliats per la nostra causa.

Vist des d'un altre prisma (el de Bòsnia), també hi trobem un sentiment de gratitud i germanor amb Catalunya. Ho il·lustra una placa situada en un edifici públic al bell mig de Sarajevo que llueix l'escut de Barcelona com a símbol de gratitud a la contribució del Cap i Casal en la reconstrucció d'un districte olímpic de Sarajevo durant la guerra. Si pregunteu a qualsevol ciutadà de Sarajevo per la contribució de Barcelona, tots i cadascun d'ells us mostraran l'enorme estima que li tenen a la nostra capital. Aquesta mateixa gent és la que va viure durant quatre anys el setge de l'exèrcit serbi a la ciutat on per anar a comprar el pa o portar els nens a l'escola havien de travessar el carrer comes ajudeu-me per no rebre el tret d'un

franctirador.

No és estrany que l'Ana (una bosniana de trenta-cinc anys), mentre li relatava per iniciativa d'ella la meua vida a Barcelona quan era petit, li caiguessin un parell de llàgrimes. Tot veient la meua cara d'astorament i amb un cert to d'excusa, va afirmar: "disculpa, és que jo no he tingut una infància com aquesta".

Un cop vist i conegut en primera persona les conseqüències d'un conflicte armat, és clar que no ho voldria per al meu poble. Amb tot, les repercussions poden ser també molt dures encara que no hi hagi el dramatisme dels Balcans. Per això, quan tornava cap a Catalunya, no vaig poder evitar fer-me una pregunta: si mai ens veiessin forçats a un veritable conflicte, estem preparats els catalans per entomar-ne les conseqüències que canviarien les nostres vides en tots els aspectes?